

อายุวทุฒนกุมาร วตฺถุ ๖

“อภิวาทนสี่ลิสฺสชาติ อิมํ ฌมฺมเทศนํ สตฺถา ทิมฺลมฺพิกํ
นิสฺสาย อรณฺณกฺฎิกายํ วิหรนฺโต ทิมายุกุมารํ อารพฺภ กเถสิ ๖

พราหมณ์สองสหายออกบวช

(หน้า ๑๑๓-๑๑๕ ทิมลมฺพิกวาสิโน - สตฺถุ สนฺติกํ อคฺมาสิ)

ทิมลมฺพิกวาสิโน กิร เทว พฺราหฺมณา พาทิรกปฺพพฺพชฺชํ
ปฺพพฺพชิตฺวา อภฺจจตฺตาฬีส วสฺसानิ ตปฺจรณํ จริสฺสุ ๖ เตสฺсу เอโก
“ปเวณิ เม นสฺลิสฺสสฺติ, วิพฺภมฺมิตฺตํ จินฺนเตตฺวา อตฺตนา กตฺตํ
ตปฺปริกฺขารํ ปเรสํ วิภิกฺกิตฺตวา โคสฺเตน เจว กหาปณฺสเตน จ
สทฺธิ ภาริยํ ลภิตฺวา กุฏุมฺพํ สณฺจาเปสิ ๖ อถสฺส ภาริยา ทารกํ
วิชายิ ๖ อิตโร ปนฺสสฺ สหายโก ปวาสํ คนฺตฺวา ปฺนเทว ตํ นครํ
ปจฺจาคมิ ๖ โส ตสฺส อากตฺถาวํ สุตฺวา ปฺตฺตทารํ อาทาย สหายกสฺส
ทสฺสนตฺถาย อคฺมาสิ, คนฺตฺวา ปฺตฺตํ มาตุ หตฺเถ ทตฺวา สยํ ตาว
วฺนฺทิ ๖ มาตาปี ปฺตฺตํ ปิตุ หตฺเถ ทตฺวา วฺนฺทิ ๖ โส “ทิมายุกา
โหถาติ อาห ๖ ปฺตฺเต ปนฺ วฺนฺทาปีเต, ตฺถนฺทึ อโหสิ ๖ อถ นํ
“กสฺมา ปนฺ ภนฺเต อมฺเห วฺนฺทิตฺเต ‘ทิมายุกา โหถาติ วตฺวา
อิมสฺส วฺนฺทนกาเล กิณฺจि น วเทถาติ อาห ๖ “อิมสฺส เอ
โก อนฺตฺราโย อตฺถิ พฺราหฺมณาติ ๖ “กิตฺตํ ชีวิสฺสตี ภนฺเตติ ๖
“สตฺตาหํ พฺราหฺมณาติ ๖ “ปฺฏิพาหนการณํ อตฺถิ ภนฺเตติ ๖ “นาหํ
ปฺฏิพาหน- การณํ ชานามิตี ๖ “โก ปนฺ ชาเนยฺย ภนฺเตติ ๖
“สมฺโณ โคตโม,
ตสฺส สนฺติกํ คนฺตฺวา ปฺจฺฉาหิตี ๖ “ตตฺถ คจฺฉนฺโต ตปฺปริหานิ

โต ภาษามิตี ฯ “สเจ เต ปุตุตติเนโห อตติ, ตปปริหานี อจินตยิต
 วา ตสฺส สนฺติกั กนฺตฺวา ปุจฺฉาหีติ ฯ โส สตฺถุ สนฺติกั กนฺตฺวา
 สยํ ตาว วนฺทึ ฯ สตฺถา “ทีมายุโก โหหีติ อาห; ปชาปติยา วนฺทน
 กालเปี ตสฺสา ตเถว วตฺวา ปุตุตสฺส วนฺทาปนกาลเอ ตฺถุหี
 อโหสิ ฯ โส ปุริมนเยเนว สตฺถารํ ปุจฺฉิ ฯ สตฺถาปิสฺส ตเถว พฺยา
 กาสึ ฯ โส กิร พุราหุมนโณ สพฺพพญฺญตฺถาณํ อปฺปฏิวิหฺฉิตฺวา
 อตฺตโน มนฺตํ สพฺพพญฺญตฺถาเณน สํสนฺเทสิ, ปฏฺวิพาหฺนุปายํ ปน
 น ชานาติ ฯ พุราหุมนโณ สตฺถารํ ปุจฺฉิ “อตฺถิ ปน ฆนฺเต ปฏฺวิ
 พาหฺนุปายิตี ฯ “ภเวยฺย พุราหุมนฺนาติ ฯ “กึ ภเวยฺยาติ ฯ “สเจ
 ตฺวํ อตฺตโน เคะหฺทฺวาเร มณฺทปํ กตฺวา ตสฺส มชฺเฌ ปิจกั
 กาทเรตฺวา ตํ ปริกฺขิปนฺโต อฏฺฐ วา โสพฺส วา อาสนานิ ปญฺญ
 าเปตฺวา เตสุ มม สวเก นิสีทาเปตฺวา สตฺตาหํ นินฺนตฺรํ
 ปริตฺตํ กาทเรตฺวํ สกฺกุณฺเฌยฺยาสึ, เวมสฺส อนฺตราโย วินฺสเสยฺยาติ
 ฯ “โภ โคตม มยา มณฺทปาทีนึ สกฺกา กาคฺตุ, ตุมฺหากํ ปน
 สวเก กถํ ลจฺฉามิตี ฯ “ตยา เอตฺตเก กเต, อหํ มม สวเก
 ปหิณฺิสฺสามิตี ฯ “สาธฺว โภ โคตมาติ โส อตฺตโน เคะหฺทฺวาเร
 สพฺพพฺนฺตํ กิจฺจํ นิฏฺฐาเปตฺวา สตฺถุ สนฺติกั อคมาสิ ฯ

เหตุทำให้อายุยืน

(หน้า ๑๑๕-๑๑๖ สุตธา ภิกขุ ปหิณิ-อายุวทุฒนกุมารวตถุ)

สตธา ภิกขุ ปหิณิ ฯ เต คนุตวา ตตถ นิสีทิสฺสุ ฯ ทารกมปิ
 ปิจกาย นิปชชาเปสฺสุ ฯ ภิกขุ สตต รตติณทิวา นิรนุตรํ ปริตตํ
 ภณีสฺสุ ฯ สตตเม ทิวเส สยํ สตธา อากจฺฉิ ฯ ตสฺมี คเต,
 สพฺพจกฺกวาเพ เทวตา สนฺนิปตฺตีสฺสุ ฯ เอโก ปน อวรุทฺธโก ยก
 โข ทฺวาทส สํวจฺฉรานิ เวสฺสวณฺํ อุปฺภฺจฺหิตฺวา ตสฺส สนฺติกา
 วรํ ลภฺนฺโต “อิโต สตตเม ทิวเส อิมํ ทารกํ คณฺเหยยาสิตี
 ลภิ; ตสฺมา โสปี อากนฺตฺวา อฺภฺจฺจาสิ ฯ สตฺถริ ปน ตตถ คเต,
 มหฺสภฺขาสฺสุ เทวตาสฺสุ สนฺนิปตฺติตาสฺสุ, อปฺเปสภฺขา เทวตา โอสภฺกิต
 วา โອกาสํ อลภฺมานา ทฺวาทส โยชนานิ ปฏฺิกกมฺมีสฺสุ ฯ อวรุทฺธ
 โกปิ ตเถว ปฏฺิกกนฺโต อฺภฺจฺจาสิ ฯ สตฺถาปี สพฺพรตฺตี ปริตตม
 กาสิ ฯ สตฺธาเห วิตฺตฺวตฺเต อวรุทฺธโก ทารกํ น ลภิ ฯ อฺภฺจเม ปน
 ทิวเส อรุณฺเ อุกคตมตฺเตเยว, ทารกํ อานฺตฺวา สตฺถาริ วนฺทา
 เปสฺสุ ฯ สตฺธา “ทีฆายุกฺโก โหหิติ อาท ฯ “กิวจิริ ปน โภ โค
 ตม ทารโก จสฺสตีติ ฯ “วิสฺวสฺสสฺตํ พฺรหฺมณฺณติ ฯ อถสฺส
 “อายุวทุฒนกุมารโวโรติ นามํ กรีสฺสุ ฯ โส วุฑฺฒิมนฺวาย ปญฺจหิ อฺปาสกส
 เตหิ ปรีวฺโต วิจริ ฯ

อถกทิวสํ ภิกขุ ฐมฺมสภายํ กถํ สมฺภฺจฺจาเปสฺสุ “ปสฺสธาวุโส,
 อายุวทุฒนกุมารเณ กิร สตตเม ทิวเส มริตพฺพํ อภฺวิสฺส, โส
 อิทานิ [วิสฺวสฺสสฺตฺถจฺฉายี หุตฺวา] ปญฺจหิ อฺปาสกสเตหิ ปรีวฺโต
 วิจฺรติ; อตฺถิ มณฺเณ อิมํสํ สตฺถานํ อายุวทุฒนการณฺณติ ฯ สต
 ธา อากนฺตฺวา “กาย นฺตฺถ ภิกฺขเว เอตฺรหิ กถาย สนฺนินฺนา

ติ ปุจฉิตวา, “อิมาย นามาทิ วุตเต “ภิกขเว น เกวลं
อายุวฑฒนเมว, อิเม ปน สตุตา คุณวโนโต วนฺทนฺตา จตุหิ
การณหิ วฑฒนฺติ, ปริสสยโต มุจฺจนฺติ, ยาวตายุกเมว ติฏฺฐจฺนฺตฺติ
วตฺวา อนุสนฺธิ ฆฺมฺเฏตฺวา ฌมฺมํ เทเสนฺโต อิมํ คาถมาห

"อภิวาทนสี่ลิสฺส นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายิโน

จตุตาโร ฌมฺมา วฑฺฒนฺติ อายุ วณฺโณ สุขํ พลนฺติ ฯ

ตตฺถ “อภิวาทนสี่ลิสฺสชาติ: วนฺทนสี่ลิสฺส อภินฺทํ วนฺทน
ภิกขํ ปสฺสฺสฺสชาติ อตฺถโธ ฯ วุฑฺฒาปจายิโนติ: คิหิสฺส ตทฺหุปฺปพฺพ
ชิตฺเต ททฺรสามณฺเระปฺปิ ปพฺพชิตฺสฺส วา ปน ปพฺพชฺชาย วา
อุปสมฺปทาย วา วุฑฺฒตฺเร คุณวฺฑฺฒเณ อปจายมานสฺส อภิวาทเนน
วา นิจฺจํ ปุเชนฺตสฺสชาติ อตฺถโธ ฯ จตุตาโร ฌมฺมาติ: आयุมฺหิ
วฑฺฒมานเ, ยตฺตํ กาลํ ตํ วฑฺฒติ, อิตเรปฺปิ ตตฺตํ วฑฺฒนฺติเยว
ฯ เยน หิ ปญฺญาสวสฺสาယุสฺสวตฺตนิกํ กุสฺลํ กตฺม, ปญฺจวิสฺตฺวิสฺส
กาเลปฺปสฺส ชีวิตนฺตฺราโย อุปฺปชฺชเยย โส อภิวาทนสี่ลิตาย
ปฏฺธิปฺปสฺสมภฺติ ฯ โส ยาวตายุกเมว ติฏฺฐติ ฯ วณฺณาทโยปฺปสฺส
อายุนาว สทฺธิ วฑฺฒนฺติ ฯ อิตฺโ อุตฺตรปี เอเสว นโย ฯ อนน
ตฺราเยน ปวตฺตสฺส ปน आयุโน วฑฺฒนํ นาม นตฺถิติ ฯ

เทสนาวสานเ आयวฑฺฒนกุมารโ ปญฺจหิ อุปาสกสฺเตหิ สทฺธิ
โสตาปตฺติผลเ ปตฺติฏฺฐหิ อญฺเณปฺปิ พฺหุ โสตาปตฺติผลาทีนฺติ ปาปฺณิสฺสูติ ฯ

อายุวฑฺฒนกุมาร วตฺถุ ฯ
